

Etapa națională a olimpiadelor școlare - 2024

Probă scrisă

ISTORIE

Clasa a VIII-a

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I**(40 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În a doua parte a secolului al XVII-lea și la începutul celui următor [...] ajung să domnească Șerban Cantacuzino, Constantin Brâncoveanu [...] și Dimitrie Cantemir [...], adică personalități importante pentru soarta țărilor române. În urma nereușitei înaintării turcilor spre Apus [...], legăturile și alianțele creștine ale domnilor români au sporit. Tratatativele cu habsburgii, duse mai ales de Șerban Cantacuzino (1678-1688) și Constantin Brâncoveanu (1688-1714), au avut în centrul lor ideea independenței țării, libertatea religioasă, respectarea obiceiurilor locale și ieșirea completă a Țării Românești din sfera de influență otomană. [...]

În mod ciudat, secolul al XVIII-lea sau Secolul Luminilor a adus lumii și multă cultură și libertate sau modele de libertate, dar și despotism sau tiranie și supunere, războaie și suferință. Țările Române au intrat într-o nouă epocă, de afirmare a națiunii moderne prin lupta de emancipare politică și națională. Națiunile medievale [...] trec într-o etapă nouă, activă, bazată pe legături puternice din interior și pe aplicarea unor programe care să conducă la libertate. [...]

Rivalitatea sau concurența dintre marile puteri [...] a condus la modificarea statutului țărilor române. În acest context, Transilvania avea să fie ocupată de Habsburgi, iar Moldova și Țara Românească aveau să ajungă într-o stare de dependență mai pronunțată față de Imperiul Otoman, cu păstrarea, totuși, a autonomiei. Ultima zvâcnire a turcilor în centrul Europei a fost asediul nereușit al Vienei, din 1683. [...] De victorie s-au folosit austriecii care au urmărit armata turcă și, sub pretextul eliberării țărilor creștine, au ocupat pentru sine Ungaria, Slovenia, Croația, Transilvania [...].

Austriecii, în avântul lor de a-i scoate de sub «păgâni» pe «creștini», ar fi vrut să ajungă cu oștile lor peste Carpați, până la Dunăre și Mare, dar Rusia avea și ea mari interese în zonă, iar otomanii nu erau atât de slăbiți încât să permită acest lucru. «Trădările» repetate ale domnilor Țării Românești și Moldovei [...] i-au determinat pe turci să caute norme de supunere a românilor și menținere a lor în sfera de influență otomană. Astfel, din 1711, în Moldova, și 1716, în Țara Românească, otomanii i-au înlocuit pe domnii pământeni sau români de la conducerea statelor cu principii greci [...] în care aveau mai multă încredere. Aceștia au venit însoțiți de o serie de elemente grecești (boieri, slujitori, funcționari), animați cu toții de dorința de îmbogățire rapidă. Nu s-au bucurat de simpatie printre români, fiindcă, deși creștini, apăreau ca slujbași ai turcilor și ca asupritori. [...] Epoca fanariotă a durat un secol și [...] a fost o vreme în care țările române extracarpatice și-au păstrat autonomia. [...] Seria de războaie ruso-austro-turce din anii 1716-1812, desfășurate în mare măsură pe teritoriul țărilor române, a condus la distrugeri de bunuri materiale și la pierderi de vieți omenești. [...] Între anii 1716-1718, are loc un război austro-turc, încheiat cu Pacea de la Passarowitz. Turcii pierd în favoarea Habsburgilor Banatul și Oltenia. În 1735-1739, se înregistrează un război austro-ruso-turc în urma căruia, prin Pacea de la Belgrad, austriecii trebuie să restituie Oltenia care se realătură Țării Românești.”

(A. I. Pop, *Scurtă istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă istorică, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, din sursa dată, două obiective ale politicii externe susținute de domnii Țării Românești, în a doua parte a secolului al XVII-lea. **4 puncte**
2. Formulați, pe baza sursei date, o opinie referitoare la relațiile dintre *marile puteri*, susținând-o cu două informații selectate din sursă. **8 puncte**
3. Prezentați două fapte istorice: unul la care participă un domn al Țării Românești în secolul al XV-lea și altul la care participă domnitorul Moldovei precizat în sursa dată. **10 puncte**
4. Prezentați, în aproximativ o pagină, rolul mișcării revoluționare conduse de Tudor Vladimirescu pentru evoluția Țărilor Române, utilizând două fapte istorice desfășurate în deceniul trei al secolului al XIX-lea și două informații din sursa dată. **18 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**(50 de puncte)**

Elaborați, în aproximativ trei-patru pagini, un eseu referitor la generația pașoptistă și statul român modern până la sfârșitul secolului al XIX-lea, având în vedere:

- prezentarea a două programe elaborate de revoluționarii moldoveni în anul 1848, unul din Transilvania, iar celălalt din Bucovina;
- menționarea a două cauze și a două consecințe ale implicării otomanilor în evenimentele revoluționare din Țara Românească în anul 1848;
- menționarea unei caracteristici a evenimentelor la care participă românii în anul 1859;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la organizarea instituțională a statului român modern în perioada 1863-1867;
- formularea unei opinii referitoare la evoluția României în ultimele trei decenii ale secolului al XIX-lea și argumentarea acesteia prin două fapte istorice.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea argumentării (prezentarea faptelor istorice prin menționarea a câte două informații referitoare la fiecare fapt și a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia) respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** în limita de spațiu precizată.